

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02617

ATTALEA PRINCEPS

V. M. Garshin

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

נ. גארשין.

ATTALEA PRINCEPS.

(א געשויכטע פון א פאלמע.)

פון רוסיש—נחמן.

פארלאג

קולטור-דיגע"

ביטלויטאק.

1921.

Attalea Princeps.

אין א גרויסער שטאָט אין געווען א באַ-
טאָנושער גארטן. אין גארטן אין געשטאנען א
גרויסע, גרויסע אראנושערע פֿון איין און גלאָז.
די אַראנושערע אין געווען זייער א שוֹנע:
שלאַנקע געדרייטע זילן האָבן אינטערנעהאלטן
דעם גאַנצן בנין; פֿון איין זיל צום צווייטן
זיינען געווען אַרױבער געוואָרפֿן ליכטע געמוס-
טערטע אַרקעס, דורכגעפֿלאַכטן מיט אַ גאַנצער
געץ פֿון אייזערנע פֿאַרנגלױטע ראַמען. באַזונדער
שוין אין די אַראנושערע געווען בעתן זון-אויג-
טערנאַנג, ווען זי פֿלעגט זיין באַזיכטן מיט אַ
רויטן ליכט. דאמאלסט אין די אַראנושערע
אינגאַנצן געשטאנען און פֿלאַמען; רויטע אָפֿ-
גלאַנצן פֿלעגן שווערן און פֿינקלען אין איר.

פונקט ווי אין א גרויסן, דין-געשליפענעם די-
מענט.

דורך די גראַבע דורכזוכטיקע שויבן האָבן
זיך געזען די איינגעשלאָסענע געוויקסן. ניט
קוקנדיק אויף דעם, וואָס די אַראַנושערײַ איז
געווען אומגעהייער-גרויס, איז דאָרט די געוויקסן
געווען איינג. די וואַרצלען האָבן זיך אויבערנע-
פלאַכטן צווישן זיך, און איינער ביים אנדערן
האָבן זיי צוגענומען די פּיכטקייט און די נא-
רונג. די צווייטן פֿון די בוימער האָבן זיך גע-
פלאַנטערט אין די גרויסע פּאלמען-בלעטער, האָבן
זיי געבויגן און געבראַכן און, אינשפּאַרנדיק זיך
אין די אייזערנע ראַמען, פֿלעגן זיי זיך אַרײַן
בויגן און ברעכן.

די גערטנער האָבן שטענדיק געהאַט צומאָן
מיטן אַרומשניידן די צווייטן, אונטערבינדן די
בלעטער מיט דראַמ, כדי זיי זאָלן זיך ניט קע-

גען צושפרייטן, וואו זיי ווילן; נאָר דאָס האָט
ווייניק-וואָס געהאַלפֿן. די געוויקסן האָבן זיך גע-
נויטקט אין רחבות, אין היימישער לופט און
אין פֿרייהייט. זיי האָבן אַלע געשטאמט פֿון די
הייסע לענדער; צארטע, פראכטפֿולע באשעפֿענישן,
האָבן זיי נאָר געקלערט וועגן זייער היימלאַנד
און שטאַרק געבוינקט גאָך איר. זיי דורכזוכטן
דער גלעזערנער דאָך זאָל גיט זיין, און ער גיט
דער קלאָרער הימל. אמאָל, ווינטערצייט, פֿלעגן
די שויבן פֿאַרפֿוירן ווערן, און אין דער אַראָנ-
זשעריי פֿלעגט ווערן אינגאַנצן פֿינסטער. דער
ווינט פֿלעגט ברומען, און קלאפֿן אין די ראַמען,
דער דאָך פֿלעגט זיך באַדעקן מיט גראָב-אננע-
שאַטענעם שניי.

פֿלעגן שטיין ראַטאָלסט די געוויקסן, זיך
צוהערן צום וואַיען פֿון ווינט, און ס'פֿלעגט זיך
זיי אָן אַנדער ווינטעלע דערמאָנען, אַ וואַרימער,

א פֿיכטער, א חיותדיקער, וואָס פֿלעגט זײַ ברייַנגען
גען געזונט און לעבן, פֿלעגט זיך זײַ וועלן זײַ
דער-אַמאָל דערפֿילן דעם הויך זינגעם, ער זאָל
א זינג מאָן די צווייגן זייערע, א שפּיל טאָן זיך
מיט זייערע בלעטער. נאָר די רופֿט אין דער
אראנזשערײַ איז געווען א פֿאַרגלײַווערטע, סײַדן
א ווינטערדיקע זאָנערוכע פֿלעגט אַמאָל אויסהאַקן
א שויב, פֿלעגט זיך דאן א שניידיק-קאלטער,
פּראָסטיקער שטראָם אַרײַנרײַסן אונטערן געוועלב,
און וואו דער שטראָם האָט געטראָפֿן, פֿלעגן די
בלעטער בלאַס ווערן, זיך איינקאַרפֿען און פֿאַר-
וועלן.

די שויבן פֿלעגן אָבער גיך אַרײַנגעשטעלט
ווערן. מיטן באַטאַנישן גארטן האָט פֿאַרוואַרטעט
אַן אויסגעצײכנטער געלערנטער דירעקטאָר, און
ער האָט גיט דערלאזן צו קיין שום אומאַוודיק
נונגען, הנה דאס רוב צײַט פֿלעגט ער זײַן

פארנומען ביי א מיקראסקאפ אין א באזונדער
גלעזערנער בידל, וואס איז געשטאנען אין דער
הויפט-אראנזשערי.

צווישן די געוויקסן איז געווען איינע א
פאלמע, העכער און שענער פֿון אלע איבעריקע.
דער דירעקטאר, וואס פלעגט זיצן אין בידל,
האָט איר גערופן אויף לאטיין - *Ottalea* — נאָר
דאָס איז געווען ניט דער אמתער נאָמען אירער;
אויב האָבן די באַטאניקער צוגעטראַכט. ווייל
דעם הוימישן נאָמען אירן האָבן זיי ניט געוואוסט.
אויבמאָל איז אין נאָרטן געקומען א מעגש
פון יענער הייסער לאַנד, וואו די פאלמע איז
אויסגעוואקסן. דערוען די פאלמע, האט ער א
שטייבל געטאן, ווייל זי האָט אויס אן זיין הויט-
לאַנד דערמאנט.

א! — האָט ער אויסגערופֿן מיט שמחה.
"היינו היינו היינו היינו" — איז זיך האמט

אָנגערופֿן דער פאלמע בני אור היימישן נאָמען.
— זייט מוחל—האַט אַ געשריג געטאָן צו
אום פֿון ביידל דער דירעקטאָר, וואָס האָט גראָד
געהאלטן אינמיטן אויפֿשניידן עפעס אַ שטויב-
געלעך;—אור האָט אַ טעות. אזא בויב, וואָס איר
רופט אָן, איז אויף דער וועלט נישטאָ. דאָס איז
Attalea Princeps, זי שטאַמט פֿון בראַזיליע.
— יע, —האַט געענטפֿערט דער בראַזיליאַנער
—אויך גלויב איך. די באַטאַניקער רופֿן איר
Attalea, אָבער זי האָט אויך איר אמתן,
היימישן נאָמען.

— דער אמתער נאָמען איז דער, וואָס עס
ניט אים די וויסנשאַפֿט, —האַט טרוקן געזאָגט
דער באַטאַניקער און האָט פֿאַרמאַכט די טורל
פֿון זיין ביידל; זאלן אים ניט שטערן מעגשן,
וואָס פֿאַרשטייען ניט, אז ווען עס זאָגט עפעס
אַ מעגש אַ געלערנטער, דאַרף מען אים אויס-

הערן און פֿאלגן.

דער בראַזיליאַנער איז לאַנג געשטאנען
און געקוקט אויפֿן בוים, און אים איז געוואָרן
אלין אומגעטויקער און אומגעטויקער. ער האָט זיך
דערמאָנט אָן זיין הנמלאַנד, אָן איר זון און הימד,
אָן אירע פראַכטפולע וועלדער מיט די זעלטענע
היות און פֿויגלען, אָן אירע מדבריות, אָן אירע
זעלטן־שויגע דרומדיקע געכט. ער האָט זיך
אזיך דערמאָנט, אז ער האָט שוין די גאנצע
וועלט דורכגעריזט און אין ערגיץ איז ער נישט
געווען גרוקלאך, אויסער אין זיין אייגן לאַנד.
ער האָט אָנגערירט די פאלמע מיטן האַנט, ווי
ער וואָלט זיך וועלן זעגענען מיט איר, און
איז אוועק פֿון גארטן. אויפֿן צווייטן טאָג איז
ער שוין געפֿאָרן אויף אַ שיף אין זיין היים אַרײַן.
און די פאלמע איז געבליבן. איר איז איצט
געוואָרן נאָך שווערער, הגם אויך בנו דער באַ-

געגעניש איז איר געווען גענוג שווער. זי איז
געווען איינזאם. אויף פֿונף קלאַפֿטער האָט זי
זיך אויפֿגעהויבן איבער אלע איבעריקע געוויקסן.
די געוויקסן האָבן איר דערפֿאר נישט ליב געהאַט,
האָבן איר מקנא געווען און געהאַלטן פֿאַר אַ
בעל-נאָוה. דער דאָזיקער וואָקס האָט איר גאָר
צרות פֿאַרשאַפֿט; חוץ דעם, וואָס אלע זיינען גע-
ווען צוזאַמען און זי—איינע אליין—האַט זי
בעסער פֿון אַלעמען געדרינקט אָן איר הוימושן
הימל און מער פֿון אַלעמען געבוינקט נאָך אים,
וועל זי איז גענטער פֿון אַלעמען געווען צו דעם,
וואָס האָט איר אים פֿאַרבויטן: צום העסלאַכן
גלעזערנעם דאָך. דורכן דאָך פֿלעגט זי זען
אמאָל עפעס אַ בלוז: דאָס איז געווען דער
הימל; אַ פֿרעמדער, אַ בלאַסער, דאָך אן
אמתער, בלויער הימל. און ווען די איבעריקע
געוויקסן פֿלעגן צונושן זיך פֿאַרברענגען און

פלזידערן, האָט Attalea שטענדיק געשוויגן,
געבונקט און געקלערט נאָר דערפֿון, ווי גוט
וואָרט עס געווען אונטערצושטיין אַביסל כאַטש
אונטער דעמדאָזיקן בלאַסן, געכאָרוקן הימל.

— זאָגט נאָר, פֿ'בעט איך, נאך לאַנג וועט
מען אונז גוט באַניסן? — האָט געפרעגט די
סאָנאַ-פּאַלמע, וואָס האָט זייער ליב געהאַט
פֿיכטקייט. — בנאמנות, כּוועל היינט פּאַרטרדיקנט
ווערן.

— ס'איז מיר אַ וואונדער אויף איך,
שכּנמע, — האָט געזאָגט דער גראָב-בייביקער
קאַקוס — צו דען איז איך ווייניק אַזאַ ים וואָ-
סער, וואָס מען גיסט אויס אויף איך יעדן באַג?
גוט אַ קוק! מיר גוט מען אַ קליין טראָפּעלע,
פֿונדעסטוועגן בון איך פֿרוש און זאַפּטיק.

— מיר זייען גוט געוויינט צו שפּאַרן, —
האָט געענטפּערט די סאָנאַ-פּאַלמע, מיר קענען

ניט וואקסן אויף אזא טרוקענע גישטוקע ערד,
ווי א ליאדע קאקטוס; מיר זענען ניט געווינט
צולעבן אבי-ווי. און א חוץ אלעמען בעט איך
איך ניט צו מאכן קיין באמערקונגען.

אָפּגעזאָגט דאָס דאָזיקע, איז די סאַנאַ-
פּאַלמע אַנטשווינגן געוואָרן א באַלדדיקטע.

— וואָס ס'איז שייך מיר, — האָט זיך אַרייַג-
געמישט א צומערונג-בוימל, — בין איך כמעט
צופרידן מיט מיין לאגע. ס'איז דאָ אפילו אביסל
אומעטיקלאך, דערפאר בין איך לפחות זוכער
אז קיינער וועט מיר דאָ ניט אַרומצופן.

— ניט אונז אלעמען פלעגט מען דאָך
אַרומצופן, — האָט זיך אָנגערופן דער בוימאַרטי-
קער פּאַפּאַראַטניק. — געוויס, פאַר א סך קען
אפילו די דאָזיקע תפיסה אויסזען ווי א גן-עדן
נאָך אזא גישטוקן לעבן, וואָס זיי האָבן פאַר-
בראַכט אויף דער פּרייהייט.

דאָס האָט דעם צימערונג-בוימל שטאַרק
באַליידקט און ער האט זיך אָנגעצונדן. ער האָט
אינגאַנצן פאַרנעסן, און מען פלעגט אים אַמאָל
אַרומצופן, און האָט זיך גענומען קריגן. אַ טויל
געוויקסן האָבן געהאַלטן מיט אים, אַ צווייטע
טויל—מיטן פאַפּאַראַטניק, און ס'האָט זיך אָנגע-
געוויבן אַ גאַנצע קריגעניש. ווען זיי זאָלן זיך
קענען באַוועגן, וואָלטן זיי זיך געוויס צושלאָגן.

— צו וואָס קריגט איר זיך?—האָט זיך
אַריינגעמישט Attalea.—צו דען וועט איר דער-
מיט עפעס העלפן? איר וועט דאָך נאָר גרעסער
מאַכן אייער אומגליק מיט דער דאָזיקער אויפּרע-
נונג און שנאה. לאָזט צורו אייערע קריגערייען.
און לאָמיר בעסער אַ קלער טאָן וועגן אונזער
לאַגע. הערט אים מיטן עצה: לאָמיר אלע געמען,
וואַקסן העכער און ברויטער, צושפּרייטן אונזערע
צווייגן, זיך איינשפּאַרן און די ראַמען און שוויבן;

אונזער אַראַנזשערױ וועט זיך צושימן אויף
פיצלאך און מירן ארויסגיין אויף דער פרייהייט.
זאל איינער אַ צווייגל זיך איינשפארן אין אַ שויב,
וועט מען אים פארשטייט זיך, אָפּשניידן, נאָר
וואָס וועט מען מאַכן מיט הונדערט שטארקע,
דרויסטיק שטאַמען? לאָמיר נאָר אַרבעטן צוואַ-
מען, און דער נצחון איז אונזערער.

אין אָנהויב האָט דער פאלמע קוונער נישט
געענטפערט. אלע האָבן געשוויגן אין נישט גע-
וואוסט וואָס צו זאָגן; ביז די סאַגאַ-פאלמע האָט
זיך באַשלאָסן:

— דאָס איז אליין גארנישקייטן! — האָט זי
דערקלערט.

— גארנישקייטן! גארנישקייטן! — האָבן אונז
טערגעכאַפט די איבערוקע בוימער, אין אלע צו-
זאַמען האָבן זיי גענומען דערווייזן Attalea, אז
דאָס וואָס זי לייגט פאַר, איז אַ גוואלדיקע שטותערע

—ס'איו א ניט דערגרייכבארער הלום, —
האָבן זיי געשריען, — שטותערני! אומזון! די ראי-
מען זינגען פעסטע און מיר וועלן זיי קיין מאָל
ניט בייקומען. און ווען אפילו יע, איז וואָס?
וועלן קומען מענשן מיט מעסערס און מיט העק
וועלן אָפהאַקן די צוויינגן, פארריכטן די ראמען
און אלץ וועט צוריק ווערן ווי געווען. מירן גע-
ווינגען ניט מער דאָס, וואָס מ'וועט אָפהאַקן פון
אונז גאנצע שטיקער...

— נו, ווי איר ווילט איך! — האָט געענטפערט
Attalea. — איצט ווייס איך, וואָס איך האָב צוטאָן.
כ'לאָז איך צורוי: לעבט איך, ווי איר ווילט.
וואָרטשעט איינער אויפן צווייטן, קרינגט איך
איבער דער בויסל געשווינקטן וואסער און פאר-
בלייבט דאָ אויף אויבויק אונטער דעם גלעזערנעם
דאָך. איך וועל שוין אליין מיין וועג געפינען.
איך וויל זען דעם הימל און די זון ניט דורך

די גראטעס און שויבן—און ב'וועל זיי זען!
און די פאלמע האָט שטאַלץ ארונטערגעקוקט
מיט איר גרינער קאַפּ אויפן וואלד פון אירע
חברטעס, וואָס האָט זיך אויסגעשפרוּט אונטער
איר. קוונער פֿון זיי האָט ניט געהאט די העזה
צו זאָגן אַ וואָרט אַנטקעגן; נאָר די סאַנאַ-פּאַלמע
האָט שטיל אַ זאָג געטאָן צו איר שכנטע, דער
ציקאדע:

— נו, נו, מירן זען, זיי מ'וועט עס דיר
אַפּשניידן די גרויסע נארישע קאַפּ דינע, דו זאָלסט
ניט צופֿיל האלטן פֿון זיך, דו בעל-גאַוהניצע!

די איבעריקע, הגם זיי האָבן געשווינגן זיי-
נען אויך געווען אין בעס אויף Attalea פאר
אירע שטאַלצע רייד. נאָר איין קלויננקער גרעזע-
לע האָט ניט געהאט קיין פאראיבל אויף דער
פאלמע און האָט זיך ניט געפֿילט באַלדריקט.
דאָס איז געווען דער סאַמע געבאכדריקער און

פֿאַראַכטעמער צווישן אלע אַראַנושער־געוויקסן;
אַ שוואַכניקער, בלאַסינקער קריכעדיקער גרעזל
מיט וועלקנדיקע גראַבינקע בלעמעלאַך. קיין
שום באַזונדערקייטן איז אין דעם גרעזל ניט
געווען, און אין אַראַנושער־פלעגט מען אים
באַנוצן נאָר כדי צו פֿאַרדעקן די הוילע ערד. ער
האַט אַרומגענומען מיט זיך דעם צופוסן פֿון דער
גרויסער פֿאַלמע, זיך צוגעהערט צו אירע רינד,
און אים האָט זיך געדאַכט, אַז זי איז גערעכט.
דער גרעזעלע איז מיט דער דרום-נאַטור ניט
געווען באַקאַנט, נאָר אויך ער האָט ליב געהאַט
לופט און פֿרייהייט. די אַראַנושער־איז אויך
פֿאַר אים געווען אַ תּפֿיסה.

— מה-דאָך איך, אַזאַ נישטיקער פֿאַרוועלק-
טער גרעזעלע, לייך אזוי פֿיל אָן מיין גרויאַנקן
הימל, אָן דער בלאַסער זון און קאַלטן רעגן, פֿאַ
וויפֿיל מוז עס אויסשטיין אין דער געפֿאַנגענשאַפט

אזא שױנער מעכטיקער בוים!— אזוי האָט זיך
געטראַכט דער גרעזל, דערביי האָט ער זיך אזוי
צארט געוויקלט ארום דער פאלמע און זיך גע-
לאשטשעט צו איר. — פֿאַרוואָס בין איך ניט קיין
גרויסער בוים? איך וואָלט געפֿאַלנט דער פאלמע,
וואָלטן מיר צוזאמען געוואַקסן און צוזאמען אַרויס
אויף דער פֿרייהייט. דאמאָלסט וואָלטן אויך אלע
איבעריקע דערזען, אז Attalea איז גערעכט“.

דאָס איז אַבער געווען ניט קיין גרויסער
בוים, נאָר אַקלייניגקער וועלקנדיקער גרעזל. האָט
ער זיך נאָך צארטער ארומגעוויקלט ארום דער
פאלמעס שמאַם און שטולנינקערהייט אויסגעדריקט
איר זיין ליבע און צוגעוואונשן גליק און איר
פֿרונו.

— אמת, ביי אונז איז גאַרניט אזוי וואַרים,
דער הימל ניט אזוי לויטער, די רעגנס ניט אזעל-
כע מחיהדיקע, ווי אין אייערע קאנטן; פונדעסט-

וועגן איז אויך בני אונז פאראן אַ הימל, א זון,
און א ווינט... בני אונז איז גוט אַזעלכע פראכט-
פֿולע געוויקסן, ווי איר און אייערע חברטעם,
מיט אַזעלכע גרויסע בלעטער און אַזעלכע שיינע
בליאכצן; נאָר אויך בני אונז וואקסן גאנץ גוטע
בוימער—סאַסנעס, יעגלעס, בעריאַזעס. איך בין
א קליין גרעזעלע און וועל זיך שוין קוינמאַל גוט
אַרויסקריגן אויף דער פרייהייט. איר אָבער זייט
דאָך אזוי גרויס און שטאַרק! אייער שטאַם איז
שטייף, און איר האָט שוין גאַרניט קיין סך צו
וואקסן ביזן גלעזערנעם דאָך. איר וועט אים
געוויס דורכברעכן און ארויסגיין אויף דער
פרייער וועלט. דאן זאָלט איר מיר דערציילן צו
איז דאָרט אלץ נאָך אזוי שוין ווי פריער. איך
וועל שוין דערמיט אלעין זיך באַנוגענען.

— פאַרוואָס זשע, קלוינגקער גרעזעלע,
ווילסטו גוט אַרויסגיין צוזאַמען מיט מיר? מיין

שטאם איז שטייף און שטארק; שפאר זיך אָן
אויף אים און קרייך איבער מיר. כ'וועל דיר
גאנץ לייכט אויסהאלטן.

— ניין, ווי קום איך דערצו! גיט א קוק,
ווי שוואך און פארוועלקט איך בין. איך קען
אפילו מיט קיין בלעטעלע גיט א ריר טאָן. ניין,
ווי קום איך איך פאר א חבר! וואַקסט און זיט
גליקלאַך. גאָר כ'בעט איך, ווען איר וועט ארויס=
גיין אויף דער פֿריי, דערמאָנט זיך אמאָל אָן
איינער קלויניגן פֿריינט!

דאן האָט די פאלמע גענומען וואַקסן. גאָר
פריער פלעגן די באַזוכער פון דער אַראַנזשעריי
באָוואַנדערן איר געוואלדיק-גרויסן וואַקס; איצט
איז זי מיט יעדן חודש געוואַקסן אלץ העכער
און העכער. דער דירעקטאָר פון באַטאָנישן
גאָרטן האָט אָנגענומען דעם גיבן וואַקס פון דער
פאלמע פאר א באַווייז פֿון גוטער האַדעוואַניע.

און ער האָט שטאַרק שטאַלצירט דערמוט.

— גיט נאָר אַ קוק אויף Attalea —
פלעגט ער זאָגן. — אזעלכע וואַקסן עקזעמפלאַרן
טרעפֿן זיך זעלטן אַפּילו אין בראַזיליע. מיר
האַבן אַנגעווענדעט אלע אונזערע ידיעות, אַבי
די געוויקסן זאָלן זיך אַנטוויקלען דאָ און דער
וואַרומשטוב פונקט אזוי גוט ווי אויף דער פריי-
הייט, — און מיר האָבן דאָכט זיך, דערגרייכט אַ
שטיקל ערפֿאלג.

דערביי פֿלעגט ער אַ צופרידענער אַ קלאַפּ
טאָן מיט זיין שטיקל איבערן האַרטן בוים, און
דער קלאַפּ פֿלעגט הילפֿיק אָפקלינגען איבער דער
אַראַנזשערײַ. דער פּאַלמעס בלעטער פֿלעגן אַ
ציטער טאָן. אָ, ווען די פּאַלמע וואָלט קענען
קרעכצן, וואָסער צאָרנדיקן וויי-געשריט וואָלט
דערהערט דער דירעקטאָר.

— ער מיינט, אז איך וואָקס פֿון זיין פֿאַרנע-

גיגן וועגן, — פֿלעגט זיך טראכטן Attalea — זאָל
ער מינען!

און זי איז געוואָקסן, פארזענדליך אלע
זאָפֿטן אירע בלוז אױף דעם, כדי אויסציען
זיך וואָס העלער. צייטנווייז האָט זיך איר געדאַכט,
אז דער שטח ביזן דאך ווערט גאַרניט קלענער.
דאן האָט זי אָנגעשטרױנגט אלע אירע כחות. די
ראמען האָבן זיך גענומען דערנענטערן אלץ מער
און מער, ביז אונמאָל האָט דער פאלמעס אַ יונגע
בלאט זיך אָנגערירט אָן קאלטן גלאַז און איז
פון דער ראם.

— קוקט נאָר, קוקט, וואו זי האָט זיך פֿאַר=
קליבן! — האָבן זיך צורעדט די געוואָקסן. — צי דען
וועט זי זיך דערוועגן?

— ווי שרעקלאך זי איז אויסגעוואָקסן, —
האָט געזאָגט דער פּאפּאַראטניק.

— איז וואָס, אז אויסגעוואָקסן? פאראן וואָס

צווען! אט'ווען זי ווערט אזוי דיק ווי איך! — האָט זיך
אָפגערופֿן די גראַבע ציקאָדע, וואָס האָט געהאַט
א שטאַם ווי א פֿעסל. — און וואָס ציט זי זיך
אזוי? אלץ איינס וועט זי גאַרניט אייפֿטאָן; די
גראַטעס זיינען פֿעסט און די שויבן — דיק.

ס'איז אַרובֿער נאָך אַ חודש. Attalea האָט
זיך אלץ געהויבן, ביז זי האָט זיך סוף כל סוף
פֿעסט איינגעשפּאַרט אין די ראַמען. וואַסן הע-
כער איז ניט געווען וואו, דאָן האָט זיך דער
שטאַם גענומען בויגן, זיין געבלעטערטע קאָפּ האָט
זיך צוקנייטשט, די קאלטע פּרעגמן פֿון די ראַמען
האַבן זיך איינגעפֿרעסן אין די צארטע יונגע בלעטער,
זו צושניטן און צוקאלעטשעט; נאָך די פּאַלמע איז
געווען פּאַרעקשנט. זי האָט ניט געשאַנעוועט די
בלעטער און אלץ געשפּאַרט אויף די גראַטעס.
און די גראַטעס האָבן זיך שוין גענומען נאָכגעבן,
הם זיי זיינען געווען פֿון פֿעסטן אייזן.

דער קליין גרעזעלע האָט זיך צוגעקוקט
צום דאָזיקן קאמף, און ס'האָט אים פארכאפט
דער אטעם פֿאַר אויפֿהענגונג.

— זאָגט מיר, צי דען טוט אײַך ניט ווייניג? —

האָט ער געפרעגט דער פאלמע. — אויב די ראמען
זינגען אזוי שטארק, איז אפשר ניט גלייכער
אָפּצוטראַעטן?

— וויי טאָן? וואס פֿאַר אַ באַדעײַטונג האט

דער ווייטאק, ווען איך וויל ארויסגיין אויף דער
פרייהייט? און צי ניט די אלעין האָסט מיר צוגע-
געבן מוט דערצו? — האָט געענטפֿערט די פאלמע.

— יע, כ'האָב אײַך צוגערעדט, נאָר כ'האָבן

ניט געוואוסט, אַז עס איז אזוי שווער. איך האָב
רחמנות אויף אײַך. איר לידט אזוי פיל.

— שווייג, די שוואכע באַשעפֿעניש! האָב

קיין רחמנות ניט! איך וועל שטארבן אָדער זיך
באַפֿרייען!

און און דער מינוט האָט זיך דערהערט
א הייליגער קלאפ. עס האָט געפלאצט א גראָבע
אייזערנע שטאַנג. און ס'האַבן זיך גענומען שיטן
פֿון אויבן מיט אַ געקלאנג שטויקלאך גלאָז. און
שטיקל האָט געטראָפֿן פונקט אין הוט פון די
דעקטאָר, וואָס איז גראָד אַרוינגעגאַנגען פון דער
אַראַנזשערײַ.

— וואָס קומט דאָ פֿאַר?— האַט ער אויס-
געשריען און איז פֿאַרציטערט געוואָרן, דערזעענ-
דיק ווי אינדערלופטן פליען שטיקער גלאָז. ער
איז אפגעלאפֿן פֿון דער אַראַנזשערײַ און האַט
אַ קוק געטאן אויפֿן דאך. איבערן גלעזערנעם
געוועלב האַט זיך שטאַלץ דערהויבן די אויסגעג-
ליכטע גרינע קרוין פֿון דער פּאַלמע.

— דאָס גאָר, — האָט געקלערט די פּאַלמע. —
און דאָס איז עס אינגאַנצן צוליב וואָס כ'האַב
אזוי לאנג געליטן און זיך געמאַטערט? און דאָס

צו דערגרייכן איז עס געווען מיין העכסטער
ציל?

עס איז געווען שפעטער הארבסט, ווען
Attalea האט זיך דורכגעבראָכן א וועג צו דער
פרייהייט. עס האט געטרופט א דראַפּנער רעגענדל.
געמושט מיט שניי; גרויע קאלטעגעוואטע וואַלקנס
האַבן זיך, דורפן ווינט געטריבן, נידעריק געטראָגן
אינדערלופטן. דער פאלמע האט זיך געדאכט,
אז אַט פארשלינגען זיי איר. די בוימער זיינען
שוין געשטאנען נאקעטע און האָבן געהאט אן
אויסזען פון העסלאכע מתים. נאָר די סאַסנעס
און די יעגליעס זיינען געווען באדעקט מיט
טונקל-גרינעם סכך. פאַראומערט האָבן די בוימער
געקוקט אויף דער פאלמע. — „דו וועסט פארפֿרוירן
ווערן! — האָבן זיי ווי גערעדט צו איר. — דו ווייסט
נישט, וואָס עס איז אזוינס דער פֿראַסט. דו וועסט
נישט קענען איבערטראָגן. צוואַס ביזטו פֿון דיין

ווארנמשטוב ארויס?

אטאלעא האָט פֿארשטאנען, אז עס איז
געקומען איר סוף. זי האָט אָנגעהויבן צו גלויבערן.
אומקערן זיך צוריק אונטערן דאך האָט זי שוין
ניט געקענט. האָט זי געמוזט שטיין אונטערן
קאלטן ווינט, פֿילן די שמיץ זינען, ווייטאָקן פֿון
דער שניידיקער באַרירונג פֿון די שנייעלאך, קוקן
אויפֿן פֿאַרחושכטן הימל, אויף דער אָרומער נאָ-
טור ארום, אויפֿן שמוציקן הינטערשטן הויף פֿון
באַטאנישן גאַרטן, אויף דער לאַנגווייליקער
גרויסער שטאַט, וואָס האָט זיך געזען דורכן
נעפל. זי האָט געמוזט שטיין אזוי לאַנג, ביז די
מעגשן, וואָס זינגען געשטאנען אונטן אין דער
אָראַנזשעריי וועלן ניט באַשליסן וואָס צו טאָן,
מיט איר.

דער דירעקטאר האט געהייסן די פאלמע
אונטערזען. — מ'וואלט געקענט אפילו מאכן איבער

איר א באזונדער קאלפאק, — האט ער געזאגט, —
נאר אויף לאנג וועט עס זיין? זי וועט ווידער
געמען וואקסן און איבעראניס צוברעכן אלצדינק.
אגב וועט עס קאסטן צו טייער. לאמיר איר שוין
אונטערזען.”

דער פאלמע האט מען צוגעבונדן מיט
גראבע שטריק, כדי זי זאל בעתן פאלן ניט צו-
ברעכן די ווענט פון דער אראנזשעריי, און ניש-
דעריק, ביי די סאמע ווארצלען, האט מען איר
אונטערגעזען. דער קליין גרעזעלע, וואס האט
געהאט ארומגעוויקלט דעם שטאם אירן, האט
זיך ניט געוואלט שוידן מיט זיין פריינט און איז
אויך ארונטערגעפאלן אונטער דער זעג. ווען
מען האט די פאלמע ארויסגעשעפט פון דער
אראנזשעריי, האט זיך ביים איבערגעפליכענעם
פיען אירן געוואלנערט צושאטקעוועטע פון דער
זעג, צופליקטע בלעטעלאך און שטונגעלאך.

— זאל מען ארויסרייסן דעם שמוץ און
ארויסווארפן, — האט באפוילן דער דירעקטאר. —
עס איז שוין געל געווארן, אונט האט די זעג עס
אוננאנצן צונושט געמאכט. מ'דארף דא פֿארזעצן
עפעס נײַס.

אײַנער פון די גערטנער האט מיט א
פֿלינקן גראב פֿון הידל ארויסגערוסן א גאנצן
הויפֿן גראז. ער האט עס אריינגעווארפֿן אין א
קארב, ארויסגעטראגן אויפן הינטערשטן הויף
און ארויסגעווארפֿן גלייך אויף דער טויטער
פאלמע, וואס איז געלעגן אין בלאטע שוין כמעט
א פארשאטענע מיט שניי. —

